

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

judcători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Gulca Lilia în numele inculpatului Condor Vitalie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Sîngerei din 22 august 2016 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Condor Vitalie Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în sat. Xxxxx, r-nul Xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 20.04.2016 - 22.08.2016 (prima instanță);
2. 11.10.2016 - 04.10.2017 (instanța de apel);
3. 15.12.2017 - 20.02.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Sîngerei din 22 august 2016, Condor Vitalie a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.145 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa cu închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Condor Vitalie la data de 09 februarie 2016, aproximativ la ora 21:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliul său din r-nul Sîngerei, sat. Drăgănești, înțelegînd caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, acționînd intenționat cu scopul omorului intenționat, în urma unei cerți apărute spontan, i-a aplicat lui Balan Vasile, o lovitură cu un cuțit de bucătărie în regiunea gîtului, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 24 din 13.04.2016, șoc hemoragic ca consecință a

hemoragiei externe din plaga tăiat-înțepată a gâtului cu lezarea arterei carotide pe dreapta, care a provocat decesul victimei Balan Vasile.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către avocatul Gulca Lilia în numele inculpatului Condor Vitalie, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea integrală a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile lui Condor Vitalie să fie calificate în temeiul art. 146 Cod penal.

Apelantul în cererea sa a invocat următoarele:

- instanța de fond în mod ilicit a modificat depozițiile date în ședința de judecată și în cadrul urmăririi penale și anume : succesorul părții vătămate Balan Ludmila în cadrul audierii în ședința de judecată a menționat : „Condor Vitalie a spus soțului meu să se ducă acasă” pe când instanța a menționat : „Condor Vitalie l-a alungat acasă pe Balan Vasile, ultimul fiind foarte agresiv”, deși să plece acasă victimei i-a spus și soția condamnatului Grumeza Valentina;

- instanța de fond și-a întemeiat sentința și pe probele care nu au fost cercetate în ședința de judecată și anume: corpul delict „haragul” la solicitarea din data de 01.08.2016 de a fi prezentat și examinat în cadrul ședinței de judecată, instanța a refuzat prin încheierea din aceeași dată, pe motivul că „obiectul vizat a fost descris și cercetat în cadrul urmăririi penale, nefiind necesară expertizarea acestuia și nici examinarea sa în cadrul ședinței judiciare”;

- instanța de fond a motivat sentința ținând cont de concluziile nefondate ale experților, refuzând dispunerea repetată a expertizei psihiatrico-legale și medico-legale, de unde rezultă în mod cert că ambele expertize au fost efectuate superficial, neavând ca scop aflarea adevărului, cercetarea organismului uman, fenomenele și procesele ce ar putea conține informații importante despre circumstanțele cauzei examinate de organul de urmărire penală și de instanța judecătorească;

- a considerat că sentința nu este întemeiată și vine în contradicție cu pct. 5 alin. (4) al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 19.06.2006, sentința este bazată pe concluziile eronate ale instanței;

- instanța, contrar pct. 6 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 19.06.2006 încearcă în repetate rânduri să legalizeze acțiunile victimei prin „partea vătămată așa și n-a intrat în locuință, neavând această intenție de fapt”, „neavând scopul de a dăuna cuiva din familia inculpatului”, „partea vătămată venise cu intenția de a-și recăpăta soția” și să-l acuze pe Condor Vitalie insistând că provocările victimei,...strigătele, spargerea de geamuri și în sfârșit lovitura cu parul de lemn...nu putea avea urmări grave pentru Condor Vitalie și pentru membrii familiei sale” fără a analiza nemijlocit circumstanțele de fapt, acțiunile condamnatului și ale victimei, încalcând astfel prevederile art. 19 alin.(1) și alin. (3) al Codului de procedură penală;

- instanța nu cercetează sub toate aspectele, complet și obiectiv circumstanțele

cauzei, probele, declarațiile martorilor și declarațiile inculpatului;

Reieșind din cele menționate în apel, avocatul a indicat faptul că omorul a fost săvârșit în stare de afect, deoarece atât starea de afect, cât și intenția de a săvârși omorul au survenit în mod subit, pe neașteptate. Condor Vitalie nu a avut intenția de a lipsi de viață victima, dar de a se apăra, lucru care a apărut în mod subit în starea de afect, provocată de actele ilegale sau imorale ale victimei. Apelantul a considerat, că instanța nu a clarificat în mod legal și imparțial datele care se referă la persoana victimei, relațiile dintre victimă și inculpat, precum și comportarea victimei în timpul comiterii infracțiunii, deși trebuia să cerceteze minuțios toate circumstanțele infracțiunii, motivând concluzia vinovăției inculpatului, încălcând astfel art. 6 pct.1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și pronunțând o sentință nefondată.

În cadrul judecării cauzei în ordine de apel avocatul Gulca Lilia a depus o cerere de modificare a temeiurilor și cerințelor din apelul înaintat, prin care a solicitat achitarea lui Condor Vitalie în temeiul art. 36 alin.(3) Cod penal pe motivul aflării inculpatului în legitimă apărare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2017, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței în cauză fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului care se confirmă prin probele acumulate pe dosar cercetate în instanța de fond și de apel, acțiunile inculpatului Condor Vitalie fiind corect calificate de către instanța de fond, după indicii calificativi - „*omorul intenționat a unei persoane*”, fapte ce pe deplin se încadrează în prevederile art. 145 alin.(1) Cod penal.

În opinia instanței de apel argumentele invocate în apelul declarat de către avocatul Gulca Lilia în numele inculpatului, privind necomiterea de către el a faptelor prejudiciabile imputate și reîncadrarea acțiunilor acestuia, inclusiv și afirmațiile de comitere a faptei în stare de legitimă apărare, sânt contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către instanța de fond pe parcursul judecării cauzei.

În circumstanțele de fapt stabilite a cauzei penale, când inculpatul aplicând părții vătămate o lovitură cu cuțitul de bucătărie în regiunea gâtului, cauzându-i șoc hemoragic ca consecință a hemoragiei externe din plaga tăiat-înțepată a gâtului cu lezarea arterei carotide pe dreapta, care a provocat decesul victimei, denotă faptul că vinovatul a acționat cu intenție directă, dându-și seama de caracterul

prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și a dorit în mod conștient survenirea acestor urmări.

Instanța de apel a menționat că, în circumstanțele concrete ale acestei cauze penale instanța de fond, corect a aplicat și prevederile alin. (4) al art. 72 Cod penal, stabilind executarea pedepsei de către inculpat în penitenciar de tip închis, ca urmare a faptului că infracțiunea prevăzută la alin. (1) al art. 145 Cod penal se califică drept una deosebit de gravă conform alin. (5) al art. 16 Cod penal.

Instanța de apel a conchis că declarațiile inculpatului au fost verificate de către prima instanță în raport cu alte probe, care după conținutul lor probant prevalează asupra declarațiilor lui, de aceea instanța just a pus la baza sentinței de condamnare anume aceste probe.

Afirmațiile inculpatului Condor Vitalie referitor la faptul că el nu a avut intenția de a-l omorî pe Balan Vasile, instanța de apel le-a apreciat ca o tendință de apărare pentru a evita răspunderea penală.

Instanța de fond a stabilit cert vinovăția inculpatului Condor Vitalie în omorul intenționat al victimei, rezultând din ansamblul probelor prezentate în instanța de fond, inclusiv raportul privind circumstanțele comiterii infracțiunii din 09.02.2016, înregistrat în R-I al IP Sângerei cu nr. 078 (vol. I, f. d. 7); raportul privind recepționarea apelului telefonic din 09.02.2016, ora 21:23, înregistrat în R-2 al IP Sângerei la nr. 546, Pasat Ivan comunicând că Balan Vasile a fost înfipt cu cuțitul de către Condor Vitalie, în urma cărui fapt a decedat (vol.I, f.d. 8); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 09.02.2016, locul cercetării fiind gospodăria lui Ursati Iulia din r. Sângerei, s. Drăgănești, unde a fost depistat cadavrul lui Balan Vasile și de unde a fost ridicat un cuțit de bucătărie și un băț de lemn, fototabelele se anexează (vol. I, f. d. 10-19); procesul-verbal nr. 40 al examinării medicale de constatare a faptului stării de ebrietate și naturii ei din 10.02.2016, Condor Vitalie fiind supus examinării, constatându-se în privința acestuia starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat, precum și în aerul expirat 0,87 mg/l (vol. I, f. d. 28-30); ordonanța de recunoaștere și de anexare a corpurilor delictive la cauza penală din 09.02.2016, 10.02.2016 și 13.02.2016 (vol. I, f.d. 37-40); procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.02.2016, obiectul cercetat fiind un cuțit de bucătărie, fototabelele se anexează (vol. I, f.d. 42-43); raportul de expertiză medico-legală nr. 24 din 10.02.2016, prin care s-a concluzionat, că decesul lui Balan Vasile a survenit de la șocul hemoragic ca consecință a hemoragiei externe din plaga tăiat-înțepată a gâtului cu lezarea arterei carotide pe dreapta, în sângele cadavrului s-a depistat alcool etilic 3,1 %, care la persoanele în viață corespunde unei intoxicații grave cu alcool (vol. I, f.d. 48-49); raportul de expertiză medico-legală nr. 38 din 10.02.2016, prin care s-a concluzionat că la Condor Vitalie s-au depistat plagă contuză frunte, care a fost cauzată posibil de la acțiunea traumatică a unui corp (obiect) dur-contondent. Leziunile corporale au fost cauzate posibil în termenul și

circumstanțele indicate, provoacă o dereglare a sănătății de scurtă durată și după caracterul lor se califică drept ușoare (vol. I, f.d. 50); raportul de expertiză medico-legală nr. 105 din 18.02.2016, prin care s-a concluzionat că sângele în fragmentele, spălăturile, scobiturile prelevate din urmele de pe cuțit, pulover, vesta sportivă, pantalonii sportivi, două perechi de izmene, ștergar, maiou, blugi este sânge de om, grupa sanguină Abeta (A/ II), cum este victima Balan Vasile, la fel și inculpatul Condor Vitalie, de la fiecare separat sau în amestec, cu condiția că și ultimul a avut leziuni corporale cu scurgere de sânge la exterior, (vol. I, f.d. 57-60); actul nr. 154 a- 2016 de expertiză psihiatrico-legală efectuată în condiții de ambulator în privința lui Condor Vitalie la 05.04.2016, prin care acesta a fost recunoscut responsabil, în timpul comiterii infracțiunii care se i se incriminează fiind în stare de ebrietate alcoolică simplă, astfel că putea să-și dea seama de acțiunile sale și să conducă cu ele; în timpul comiterii infracțiunii nu s-a aflat în stare de afect (vol.I, f.d 69-70); ordonanța de recunoaștere în calitate de succesori al părții vătămate din 15.02.2016 a cet. Balan Ludmila (vol. I, f.d. 79) la fel și alte acte din dosarul penal, care coroborate cu declarațiile succesoriului părții vătămate, ale martorilor, și cele depuse de inculpat constituie probe utile, pertinente și concludente ale cauzei, formând un ansamblu probator ce confirmă totalmente vinovăția lui Condor Vitalie.

Cu referire la cele invocate de către avocatul Gulca Lilia în apelul său privind recalificarea acțiunilor inculpatului Condor Vitalie în baza art. 146 Cod penal, menționând că în acțiunile acestuia lipsește latura subiectivă a omorului intenționat, deoarece inculpatul n-a avut intenția de a-l ucide pe Balan Vasile, acționând în stare de afect, instanța de apel a respins acest argument, deoarece potrivit actului de expertiză psihiatrico-legală nr. 154a-2016 din 05.04.2016 (vol.I, f.d.69-70), elaborat de către membrii comisiei în componența a doi psihiatri experți judiciari și a unui specialist-psiholog din cadrul SP nr. 5 din mun. Bălți, inculpatul Condor Vitalie la data săvârșirii infracțiunii imputate lui, dereglări psihice temporare n-a manifestat, se afla în stare de ebrietate alcoolică simplă, putea să-și dea seama de acțiunile sale și să conducă cu ele, deci urmează a fi recunoscut responsabil, în timpul comiterii infracțiunii imputate, nu s-a aflat în stare de afect.

Mai mult ca atât, din materialele cauzei rezultă, că inculpatul în momentul comiterii infracțiunii se afla în stare avansată de ebrietate, însăși inculpatul Condor Vitalie în cadrul cercetării judecătorești în ședința instanței de apel a confirmat, că până la incident împreună cu victima au consumat 8-9 litri de vin.

La fel, instanța de apel a menționat că sunt nefondate și au fost respinse cerințele expuse de apelant în cererea de modificare a cerințelor din apel, prin care a solicitat achitarea inculpatului pe motiv că acesta s-a aflat în condiții de legitimă apărare.

Potrivit prevederilor alin.(2) art.36 Cod penal este în stare de legitimă apărare

persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public.

Din probele prezentate și cercetate în cadrul ședinței instanței de apel s-a constatat cu certitudine, că acțiunile agresive ale victimei în momentul aplicării loviturii cu cuțitul în regiunea gâtului de către inculpat erau deja consumate.

După cum rezultă din declarațiile inculpatului și ale martorului ocular Grumeza Valentina depuse în instanța de fond și date citire în instanța de apel de către procuror, după aplicarea unei lovituri cu bățul în regiunea capului inculpatului, acesta s-a întors în odaie, a luat de pe masă cuțitul, a revenit pe pragul casei unde se afla victima și l-a lovit pe ultimul cu cuțitul în regiunea gâtului. Din respectivele declarații rezultă, că agresiunea victimei față de inculpat în momentul aplicării loviturii cu cuțitul deja era consumată, victima nu a întreprins careva acțiuni de a pătrunde în locuință, deși avea o atare posibilitate în condiția când inculpatul s-a întors în odaie pentru a lua cuțitul. În atare circumstanțe s-a exclus aflarea inculpatului în stare de legitimă apărare.

5. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Gulca Lilia în numele inculpatului Condor Vitalie, prin care indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) și 12) Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, a solicitat casarea acestora, cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Condor Vitalie să fie achitat potrivit art. 36 alin. (3) Cod penal.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- atât instanța de fond cât și instanța de apel au încadrat juridic greșit fapta săvârșită de inculpatul Condor Vitalie, dând o apreciere juridică greșită probelor acumulate în dosar, calificând acțiunile inculpatului Condor Vitalie conform prevederilor art.145 alin.(1) Cod penal, pe când din circumstanțele faptei și probele anexate la dosar, acțiunile inculpatului urmau a fi încadrate în art. 36 alin.(3) Cod penal;

- fapta inculpatului s-a datorat atacului direct imediat, material și real fiind pus în situația de a împiedica pătrunderea, însoțită de violență periculoasă pentru viață sau sănătatea familiei inculpatului și soției victimei aflate în casă/serai: procesul-verbal de cercetare la fața locului, f.d. nr. 10 alineatul 1, aceeași pagină: *„locul cercetării se efectuează în gospodăria cet. Ursati Iulia”*; alin.2 aceeași pagină: *„pe pragul gospodăriei vedem un cadavru gen masculin, cu vârsta aproximativ 45 ani, fața murdară de sânge; jos alăturat pragului vedem cioburi de sticlă.... ușa saraiului din lemn de culoare albă, sticlele ușii din stînga sunt stricate, jos pe prag și de a lungul saraiului vedem cioburi de sticlă. În coridorul saraiului vedem cioburi de sticlă, pe podea ulterior în partea dreaptă vedem un dulap. Jos pe podea lângă dulap vedem pete de culoare brună-roșietică asemănător cu sângele.*

În ogradă, în spatele saraiului dinspre partea de sud la o depărtare de 50 cm de colțul saraiului vedem un cuțit.... Aproape de la colțul saraiului spre sud vedem un băț de lemn cu lungimea de aproximativ de 2,50 m cu diametru de aproximativ de 6 cm”;

- atacul a fost din partea victimei, care plecând acasă, fapt confirmat prin declarațiile martorilor, s-a echipat cu un băț, după care peste vre-o douăzeci de minute a revenit în ograda inculpatului stricând geamurile de la casă strigând că îi va omorî pe toți, strigându-și soția; Victima a atacat soția inculpatului apucînd-o cu mâinile de gât, când aceasta i-a deschis ușa de la intrarea în casă/serai, la strigătele soției inculpatului, plînsetele și țipetele copiilor și a mamei soției inculpatului, a ieșit în coridor inculpatul. Victima continuând să lovească în geamuri, l-a lovit pe inculpat, care a căzut jos însângerat, primind comoție cerebrală: f.d. 20, procesul verbal de audiere a martorului Grumeza Valentina din 09.02.2016, potrivit căruia : *„peste aproximativ douăzeci de minute... în jurul orei 20.00 cet. Balan Vasile s-a întors înapoi la noi acasă a intrat în ogradă și a început să strice geamurile mele de la casă cu o bîță de lemn. Eu am ieșit pe pragul casei și l-am întrebat pe Balan Vasile ce s-a întîmplat că îmi strică geamurile de la casă, la care Balan Vasile fiind în stare avansată de ebrietate, m-a apucat cu mîinele de gît, eu am început a striga, după care a venit soțul meu - Condor Vitalie”;* f.d nr. 80 proces-verbal de audiere a lui Balan Liudmila: *„... Peste un scurt timp aflîndu-mă la Valentina și Vitalie, am auzit cum afară cineva a lovit în sticla de la geamuri. Valentina prima a ieșit din odaie după dînsa a ieșit și Vitalie. Cînd Vitalie a ieșit afară nu am văzut ca acesta să ia vre-un cuțit de pe masă. Afară se auzeau zgomote, strigăte”;*

- acțiunile inculpatului au fost în apărarea sa, a familiei sale și soției victimei: din declarațiile soției victimei este cert că inculpatul a ieșit în coridor neînarmat cu cuțit, ca urmare a atacului victimei s-a apărat, neștiind care ar fi fost urmările în caz contrar: f.d. nr.4 vol. II; Răspunsul IMSP Spitalul Raional Sîngerei nr. 233 din 21.06.2016: *Diagnoza la adresare a lui Condor Vitalie din data de 10.02.2016 orele 00:10 : - traumă cranio cerebrală, comoție cerebrală, plagă în regiunea frontală. f.d. nr. 69-70 vol. II. Proces-verbal de interogare din 05.05.2016 al lui Balan Liudmila: „Am văzut cum Condor Vitalie a ieșit din cameră dar nu am văzut nimic la el în mîină. Condor Vitalie a ieșit odată din casă mai mult nu a intrat”, pag. 70: „Nu l-am văzut pe soțul meu cum strica sticle, l-am auzit, l-am recunoscut după voce”. „Soțul meu era agresiv cînd era băut”;; „Nu cunosc de ce soțul meu Vasile s-a întors înapoi”. Nu țin minte dacă Condor Vitalie comenta ceva cînd a ieșit afară. Am auzit cum ei au discutat afară dar ce au discutat nu se auzea. „Am ieșit afară nu țin minte peste cît timp, totul s-a întîmplat repede, cînd eu am eșit toți erau afară”;* f.d. nr. 71-73, Vol II, procesul -verbal de interogare a lui Grumeza Valentina din 05.05.2016: *„De unde a luat cuțitul nu știu, în coridor era masă unde mîncam și un dulap....De unde a luat Vitalie cuțitul n-am văzut, nu am idee”.*

„*Fata mea de 4 ani țipa și nu mai înțelegeam nimic ce se întâmpla. Fiica a ieșit în coridor apoi a ieșit și mama mea din cameră*”;

- atacul victimei a încetat numai după primirea loviturii din partea inculpatului: din declarațiile martorilor: f.d. nr. 71-73, vol. II, procesul -verbal de interogare a lui Grumeza Valentina din 05.05.2016: „*Vasile l-a lovit pe Vitalie în cap cu bățul, și Vitalie a sărit la Vasile cu cuțitul, totul a fost într-o secundă*”. F.d. nr.10: procesul - verbal de cercetare la fața locului: Pagina adversă: - „*în regiunea gâtului cadavrului vedem o rană cu lungimea de aproximativ de 2 cm*”; f.d. nr. 5, vol. II: Răspunsul Brigăzii de poliție cu destinație fulger nr. 34/29-740 din 29.06.2016: „*Cetățeanul Balan Vasile, născut la data de 06.03.1978, a activat în cadrul Brigăzii de Poliție cu destinație specială „Fulger” a Inspectoratului General al Poliției al MAI de la 09.07.1999 până la 17.08.2001*”, f.d.nr. 48: Raportul de expertiză medico legală nr. 24 din 09.02.2016 de examinare a cadavrului Balan Vasile ultima pagină: *talia vicitmei 180 cm*; f.d. nr. 50: Raport de expertiză-medico legală nr. 38, de examinare a lui Condor Vitalie: „*în partea: starea obiectivă:- talia 165 cm, greutatea 65 kg*”;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, lăsându-le fără apreciere, punând la baza deciziei pronunțate, doar probele acuzării. Analizează neîntrunirea condițiilor prevăzute de art. 36 alin. (2) Cod penal, deși în cererea de modificare a cerințelor de apel a avut la bază art. 36 alin.(3) Cod penal. Modalitatea neaplicării normelor legitimei apărări instanța o bazează doar pe presupuneri și propria convingere, fără o analiză concretă a probelor, astfel fiind lipsite de suport juridic și probator susținerile instanței că „*acțiunile agresive ale victimei în momentul aplicării loviturii cu cuțitul în regiunea gâtului de către inculpat erau consumate*”, casând fără apreciere declarațiile martorilor, anexate la dosar: f.d. nr. 93. Proces-verbal de audiere a bănuitului Condor Vitalie din 10.02.2016: „*l-am întrebat de ce face stricăciunile acestea, Vasile mi-a spus că o să ne ucidă pe toți și deodată m-a lovit cu bățul din mână în cap, în urma la ce eu am căzut jos în coridor și am început a sîngera din frunte. Nu am vrut să-l ucid am vrut doar să-l sperii*”; F.d. nr. 79: Proces verbal de interogare Negară Cornel: „*O lovitură poate cauza unele clipe de dezorientare...Nu pot spune dacă actul medico-legal era sau nu la momentul examinării psihiatrico-judiciare a examinatului Condor Vitalie, sau dacă putea sau nu fi anexat la materialile cauzei fiind finisat cu zece zile ulterior ...Posibil să fi fost efectuarea expertizei în absența raportului medico-legal*”;

- vinovăția inculpatului nu este probată - instanțele judecătorești au încălcat principiul prezumției nevinovăției și fără o probă veridică au insinuat lipsa legăturii cauzale dintre atac și apărare;

- a fost încălcat art.6 CEDO prin faptul că, în cadrul examinării cauzei, partea apărării a prezentat argumente care confirmă că învinuirea este neîntemeiată,

bazată pe presupuneri, fără a ține cont de declarațiile martorilor și probele existente;

- instanța de judecată a încălcat prevederile legale, care stipulează că la baza hotărârii sale este obligată să pună numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea acestora, iar sentința trebuie să fie bazată pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată;

- instanța de apel se contrazice menționând că inculpatul fiind supus examinării prin procesul-verbal nr. 40, s-a constatat starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat de 0,87mg/l (pag. 5, alin.4 a deciziei), iar actul de expertiză psihiatrico-legală nr. 154a-2016 a constatat stare de ebrietate simplă, apreciind contrar art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală probele în defavoarea inculpatului;

- în baza celor prezentate mai sus, ținând cont de prevederile pct. 5 alin. (4) al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 19.06.2006 „Privind sentința judecătorească”, „*instanțele judecătorești vor ține cont de faptul că sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător*”, atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au pus la baza hotărârilor de condamnare adoptate circumstanțele de fapt și probele ambelor părți procesuale prin verificare și combatere, făcând referire doar la probele acuzării, pledînd preconcept contrar principiului prezumției nevinovăției prevăzut de art. 8 Cod de procedură penală în defavoarea inculpatului.

6. Pe marginea recursului declarat, procurorul a depus referință prin care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

Procurorul a menționat că instanța de apel în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat, s-a pronunțat și a apreciat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

7. Judecînd argumentele recursului în raport cu actele cauzei, ținînd seama de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea deciziei atacate din următoarele motive.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Drept temeiuri pentru recursul declarat au fost invocate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) și 12) Cod de procedură penală, adică cazurile când cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, sau instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită - temeiuri care nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului ordinar declarat.

Cu privire la temeiul invocat de recurent prevăzut la pct. 5 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit îl consideră neîntemeiat și declarativ, și menționează că acesta nu l-a descris, recurentul nu a specificat cine nu a fost citat sau cine a fost în imposibilitate de a se prezenta.

Referitor la temeiul pentru recursul declarat prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit menționează că acest temei nu și-a găsit confirmarea la judecarea recursului ordinar declarat, specificând în acest sens următoarele.

Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel a stabilit cu certitudine toate circumstanțele de fapt și aspectele de drept, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, a tras concluzia corectă și întemeiat a respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Gulca Lilia în numele inculpatului Condor Vitalie, menținând sentința în cauză fără modificări.

În privința criticilor recurentului, prin care acesta manifestă dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel, indicând că *„atacul a fost din partea victimei, care plecând acasă, fapt confirmat prin declarațiile martorilor, s-a echipat cu un băț, după care peste vre-o douăzeci de minute a revenit în ograda inculpatului stricând geamurile de la casă strigând că îi va omori pe toți, strigându-și soția; atacul victimei a încetat numai după primirea loviturii din partea inculpatului: din declarațiile martorilor: f.d. nr. 71-73, vol. II, procesul verbal de interogare a lui Grumeza Valentina din 05.05.2016: „Vasile l-a lovit pe Vitalie în cap cu bățul, și Vitalie a sărit la Vasile cu cuțitul, totul a fost într-o secundă”;* instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, lăsându-le fără apreciere, punând la baza deciziei pronunțate, doar probele acuzării; instanța de judecată a încălcat prevederile legale, care stipulează că la baza hotărârii sale este obligată să pună numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea acestora, iar sentința trebuie să fie bazată pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată; atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au pus la baza hotărârilor de condamnare adoptate circumstanțele de fapt și probele ambelor părți procesuale prin verificare și combatere, făcând referire doar la probele acuzării, pledînd preconcepționar principiului prezumției nevinovăției prevăzut de art. 8 Cod de procedură penală în

defavoarea inculpatului”, Colegiul penal lărgit atestă că nu sunt întemeiate, or, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, dat fiind că întregul volum de muncă depus de către organul de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării reciproce dintre ele.

Însă, cu referire la faptul dacă aprecierea probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs invocă că la etapa judecării recursului ordinar nu se analizează de instanță conținutul mijloacelor de probă, nu se dă o nouă apreciere materialului probator și nu se stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond. Deci, Colegiul penal lărgit nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită apreciere pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice invocate de recurent, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțe, corectitudinea condamnării inculpatului Condor Vitalie de învinuirea imputată acestuia.

Totodată, pe aceeași linie de considerente se specifică că, pentru a constitui caz de casare eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte să fie vădită, neîndoielnică. Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discrepanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În cauza deferită judecării o atare eroare nu a fost constatată de către instanța de recurs.

Prin urmare, opozabil celor enunțate de recurent, Colegiul penal lărgit, verificând suplimentar materialele dosarului, specifică că judecând apelul instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a sentinței, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe administrate și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al relevanței, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-a stabilit cu certitudine că inculpatul Condor

Vitalie a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (1) Cod penal în circumstanțele descrise în actul de sesizare a instanței.

În desfășurarea acestei idei, instanța de recurs ordinar specifică că, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelului declarat, cu menținerea sentinței prin care Condor Vitalie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin. (1) Cod penal.

În privința criticilor din recursul declarat referitor la faptul că „*acțiunile inculpatului au fost în apărarea sa, a familiei sale și soției victimei, acțiunile inculpatului urmau a fi încadrate în baza art. 36 alin. (3) Cod penal*” Colegiul penal lărgit atestă că sunt inadmisibile, or constituie o opinie subiectivă a recurentului, deoarece din decizia instanței de apel (f.d. 177, vol. II) reiese că la adoptarea soluției în partea menționată, just instanța de apel a menționat că „*potrivit prevederilor alin.(2) art.36 Cod penal este în stare de legitimă apărare persoana care săvârșește fapta pentru a respinge un atac direct, imediat, material și real, îndreptat împotriva sa, a altei persoane sau împotriva unui interes public și care pune în pericol grav persoana sau drepturile celui atacat ori interesul public. Din probele prezentate și cercetate în cadrul ședinței instanței de apel s-a constatat cu certitudine, că acțiunile agresive ale victimei în momentul aplicării loviturii cu cuțitul în regiunea gâtului de către inculpat erau deja consumate.*

După cum rezultă din declarațiile inculpatului și ale martorului ocular Grumeza Valentina depuse în instanța de fond și date citire în instanța de apel de către procuror, după aplicarea unei lovituri cu bățul în regiunea capului inculpatului, acesta s-a întors în odaie, a luat de pe masă cuțitul, a revenit pe pragul casei unde se afla victima și l-a lovit pe ultimul cu cuțitul în regiunea gâtului. Din respectivele declarații rezultă, că agresiunea victimei față de inculpat în momentul aplicării loviturii cu cuțitul deja era consumată, victima nu a întreprins careva acțiuni de a pătrunde în locuință, deși avea o atare posibilitate în condiția când inculpatul s-a întors în odaie pentru a lua cuțitul. În atare circumstanțe s-a exclus aflarea inculpatului în stare de legitimă apărare”.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel corect a concluzionat, că nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de recurs fiind solidară cu concluziile primei instanțe și instanței de apel privind aprecierea probelor puse la baza hotărârilor judecătorești.

Colegiul penal lărgit mai menționează că considerentele instanței de apel sînt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, sub aspectul, că vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii imputate este dovedită în cadrul procesului penal, astfel fapta acestuia, reținută prin sentință, întrunește elementele infracțiunii imputate.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar consideră, că prima instanță just a conchis că de către acuzatorul de stat au fost prezentate probe suficiente care demonstrează vinovăția inculpatului Condor Vitalie în săvârșirea infracțiunii imputate și combat versiunea apărării, că inculpatul urmează să fie achitat, din motiv că acesta s-a aflat în condiții de legitimă apărare, or argumentele apărării, fiind combătute prin cumulul de probe prezentate de către acuzatorul de stat, care sunt pertinente și concludente.

Astfel, decizia instanței de apel este corect motivată în acest sens, motivare care Colegiul penal lărgit și-o însușește, ce este conform practicii CEDO, hotărârea Albert vs România din 16.02.2010.

În privința motivului recurentului că *„atît instanța de fond cît și instanța de apel nu au pus la baza hotărîrilor de condamnare adoptate circumstanțele de fapt și probele ambelor părți procesuale prin verificare și combatere, făcînd referire doar la probele acuzării, pledînd preconcepuit contrar principiului prezumției nevinovăției prevăzut de art. 8 Cod de procedură penală în defavoarea inculpatului”*, Colegiul penal lărgit consideră că nu se confirmă în prezenta cauză, or după cum rezultă din sentința primei instanțe (f.d. 99-107, vol. II), aceasta și-a întemeiat soluția sa de condamnare a inculpatului Condor Vitalie în baza art.145 alin. (1) Cod penal, nu numai pe declarațiile date sub jurământ a succesului părții vătămate, Balan Ludmila din prima instanță, dar prin coroborare și cu probele scrise anexate la dosar, descrise în sentință (f. d. 100-103, vol. II), iar temeieri de a pune la îndoială corectitudinea motivării sub aspectul contestat de recurent nu se identifică de instanța de recurs ordinar.

În privința criticilor recurentului, prin care acesta a indicat că *„a fost încălcat art.6 CEDO prin faptul că, în cadrul examinării cauzei, partea apărării a prezentat argumente care confirmă că învinuirea este neîntemeiată, bazată pe presupuneri, fără a ține cont de declarațiile martorilor și probele existente”*, Colegiul penal lărgit reține că aceste motive sunt neîntemeiate și constituie opinia subiectivă a recurentului, or, decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de apel le-a expus în partea descriptivă a deciziei, echivalează cu o motivare conform rigorilor și exigențelor din art. 6 CEDO.

La soluționarea cauzei, instanța de apel a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat cauza sub toate aspectele, probele prezentate de părți verificându-le și apreciindu-le just, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor.

Instanțele ierarhic inferioare au făcut o analiză amplă a probelor acumulate în cauză argumentând detaliat respingerea probelor ce au fost administrate în suportul nevinovăției aduse inculpatului în prezenta cauză.

Astfel, toate probele prezentate și invocate au primit o apreciere la justa valoare, concluziile făcute rezultă din materialul factologic acumulat în cauză.

Prin urmare, argumentele recurentului cu privire la aprecierea incorectă a probelor, cât și neaprecierea acestora multilateral și obiectiv, nu au nici un suport legal, or, potrivit art. 24 Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor.

Instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere de ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Instanța de judecată acordă ajutor oricărei părți, la solicitarea acesteia, în condițiile prezentului cod, pentru administrarea probelor necesare.

La fel, în recursul depus de recurent, se mai invocă ca temei de casare a hotărârilor judecătorești și art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală - faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal lărgit conchide că temeiul dat nu persistă în cauza dată, deoarece instanța de fond și instanța de apel corect au încadrat juridic acțiunile comise de către inculpatul Condor Vitalie, în baza învinuirii înaintate de procuror.

Toate probele prezentate și cercetate în mod legal în prima instanță au indicat la confirmarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii ce i se impută.

Astfel, instanța de apel s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și de drept relevante și și-a motivat concluziile în baza cumulului de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Referitor la motivul invocat de recurent precum că *„vinovăția inculpatului nu este probată – instanțele judecătorești au încălcat principiul prezumției nevinovăției și fără o probă veridică au insinuat lipsa legăturii cauzale dintre atac și apărare”*, Colegiul penal lărgit îl respinge ca neîntemeiat și menționează în acest sens că instanța de apel corect s-a expus asupra acestui argument în decizia sa (f. d. 177, vol. II) și din declarațiile martorului Grumeza Valentina reiese contrariu *„Vitalie s-a întors la o măsuță în coridor, nu am văzut de unde a luat cuțitul, peste umărul meu a sărit mult sânge. Vitalie era cu cuțitul în mână, cred că l-a luat de pe măsuță...., cred că Vitalie s-a întors la masă în coridor, dar concret de unde a luat cuțitul nu știu...., când Vitalie a văzut că din capul lui Vasile curge sânge a sărit cu*

cuțitul peste umărul meu..., Vitalie a sărit la Vasile cu cuțitul, totul a fost într-o secundă...” (f. d. 71-72, vol. II).

Astfel, analizând cumulul de probe în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal lărgit reține că acestea nu și-au găsit confirmare și anume faptul că inculpatul Condor Vitalie nu este vinovat de comiterea infracțiunii imputate, deoarece sunt în contradicție cu probele din dosar.

În baza celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul ordinar declarat de către avocatul Gulca Lilia în numele inculpatului Condor Vitalie, urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, cu menținerea deciziei atacate, deoarece temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat în instanța de recurs ordinar.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Gulca Lilia în numele inculpatului Condor Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 octombrie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Condor Vitalie Xxxxx**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **29 martie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie